

OGLAŠAJTE V
NAJSTAREJŠEMU
SLOVENSKEMU
DNEVNIKU V OHIO

★
Izvršujemo vsakovrsne
tiskovine

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

ADVERTISE IN
THE OLDEST
SLOVENE DAILY
IN OHIO

★
Commercial Printing of
All Kinds

CLEVELAND, OHIO, MONDAY (PONDELJEK) FEBRUARY 18, 1946

STEVILKA (NUMBER) 34

Novi grobovi

MATH VIHTELIC

V petek ob 8:40 uri zjutraj je preminil v St. Alexis bolnišnici Math Vihtelic, star 60 let. V Ameriki se je nahajal 45 let in opravljal težka dela v jeklarnah. Stanoval je na 998 E. 78 St. in je bil težko bolan več časa. Bil je član društva Carniola Tent, št. 1288 TM. Tukaj zapušta soprogo Marijo, doma iz Straže pri Novem mestu, tri sinove: Franka, ki je bil častno odpuščen od vojakov, Williama, ki se nahaja na dopustu, in Almina, ki se nahaja tudi pri vojakih, hčer Dorothy, in brata Johna v Detroitu, Mich. Pogreb se bo vršil v torek ob 9:30 uri zjutraj iz pogrebnega zavoda A. Grdina in sinovi v cerkev sv. Filipa Neri ob 10. uri in nato v družinsko grobnico na Calvary pokopališče.

GERTRUDE PETRIC

V petek zjutraj, ko se je nahajal pri cerkvenih opravilih v cerkvi sv. Pavla na E. 40 St., je umrla za srčno hibo Mrs. Gertrude Petric, rojena Silc, stara 68 let, stanujoča na 3916 St. Clair Ave. Doma je bila iz vasi Globelji, fara Sodražica, odkoder je prišla v Cleveland pred 37 leti. Bila je članica društva Srca Marije (staro), in sv. Neže, št. 139 C. K. of O. Soprog John je umrl leta 1941. Tukaj zapušta bratrance Johna Gornika, nečakinje Marijo Baraga, Alico Kretel, Frances Suštarski, Rose Petric, redovnico Mary Andree, nečaka Frank in August Petric ter več drugih sorodnikov. Pogreb se bo vršil v torek ob 9. uri zjutraj iz Zakrajškega pogrebnega zavoda v cerkvi sv. Vida in nato na Calvary pokopališče.

ANDREW SPITZIG

V nedeljo zjutraj je preminil v Glenville bolnišnici Andrew Spitzig, star 46 let, stanujoč na 15308 Daniel Ave. Doma je bil iz Umana na Nemškem, odkoder je prišel v Ameriko leta 1904. Tukaj zapušta žalujočo soprogo Marijo, rojeno Struna, sina William v Fibre, Mich., sestro Barbara Thompson v Toledo, O., in sestro Anno Bell v Randall. Pogreb se bo vršil v sredo ob 2. uri popoldne iz pogrebnega zavoda August F. Svetek, 478 E. 152 St., na Calvary pokopališče.

WAYNE KOERNER

V petek popoldne je staršem Edward in Elizabeth Koerner umrl 10-mesečen star sinček Wayne. Družina stanuje na 750 E. 203 Pl. Dekliško ime matere je bilo Hochevar. Poleg staršev zapušta dva brata Edwarda in Williama. Pogreb se je vršil danes ob 9:30 uri zjutraj iz pogrebnega zavoda August F. Svetek in nato na Calvary pokopališče.

DANES BO POSVEČENIH
22 KARDINALOV V RIMU

do v Vatikanu vršile velike slovesnosti, pri katerih bo posvečenih 32 novo imenovanih kardinalov. Štirje od njih so iz Zed. Navzoč bo tudi madžarski nadškof Josip Mindszenty iz Budimpešte, o katerem so bile dni razširjene senzacijske vesti, češ, da je v nevarnosti njegovo življenje. Sedaj se iz Budimpešte poroča, da je ruska vojaška uprava nadškofu Mindszentyju dovolila potovanje v Rim.

PREDSEDNIK VSESLOVANSKEGA KONGRESA V AMERIKI SE VRNIL IZ EVROPE

Leo Krzycki, predsednik Vseslovanskega ameriškega kongresa, ki se je baš vrnil s petmesečnega potovanja v Evropi, kjer je govoril s premierjem Stalinom, maršalom Titom, predsednikom Benešom in poljskim predsednikom Bierutom, izročil Zlatku Balokoviću, slavnemu jugoslovanskemu violinistu in predsedniku Združenega odbora južnoslovanskih Američanov, lastnoročno podpisano sliko maršala Tita. Mr. Krzycki in Mr. Baloković bosta častna gosta na banketu Vseslovanskega ameriškega kongresa, ki se bo vršil v hotelu "Astor" v nedeljo, 10. marca.

Ustava Federativne ljudske republike Jugoslavije

(Nadaljevanje)

Člen 24.

Žene so enakopravne z moškimi na vseh področjih gospodarskega, državnega in družbenega življenja.

Za enako delo imajo žene pravico do enakega plačila kot moški. Žene uživajo enake pravice socialnega zavarovanja.

Država zlasti štiti interese matere in otroka s pravico do plačanega dopusta pred in po porodu, z ustanavljanjem porodnišnic, otroških domov in zavetišč.

Člen 25.

Državljanom je zagotovljena svoboda vesti in svoboda veroizpovedi.

Cerkev je ločena od države. Verske skupnosti so svobodne pri svojih verskih poslih in pri izvrševanju verskih obredov.

Člen 26.

Zakon in družina sta pod zaščito države. Država urejuje pravne odnose zakona in družine s svojimi zakoni.

Veljavni zakon se lahko sklene samo pred pristojnimi državnimi organi. Državljeni lahko poleg civilnega zakona sklenejo tudi cerkveni zakon po predpisih svoje vere.

Vsi zakonski spori spadajo v pristojnost ljudskih sodišč.

Starši imajo do nezakonskih otrok iste obveznosti in dolžnosti kot do zakonskih otrok. Nezakonski otroci imajo enake pravice kot zakonski.

Člen 27.

Državljanom je zagotovljena svoboda tiska, govora, združevanja, zborovanja, javnih zborov in manifestacij.

Člen 28.

Zagotovljena je nedotakljivost osebnosti državljanov. Brez sklepa sodišča ali odobritve javnega tožilca ne more biti nihče pridržan v zaporu dalj kot 3 dni.

Nihče ne more biti kaznovan za kaznivo dejanje brez odločbe pristojnega sodišča, izdane na temelju zakona, s katerim je določena pristojnost sodišča in kaznivo dejanje.

Kazni se lahko določajo in izrekajo samo na temelju zakona. Nihče, ki je dosegljiv držav-

nim organom, ne more biti sojen, če ni bil po zakonu zaslišan in na predpisani način pozvan na zagovor.

Organi državne uprave lahko izreka kazni, odvzema prostosti za navadne prestopke pravnih predpisov v mejah, ki so določene z zakonom. Noben državljan ne more biti izgnan iz dežele, niti v deželi iz svojega prebivališča, razen v primerih, ki jih določa zakon.

Člen 29.

Stanovanje je nedotakljivo.

Nihče ne sme v tuje stanovanje ali prostore, niti vršiti preiskave proti volji njegovega posestnika brez odloka, ki je z zakonom predviden.

Preiskava se izvrši samo v prisotnosti dveh prič. Preiskavi ima pravico prisostvovati tudi oseba, katere stanovanje se preiskuje.

Člen 30.

Tajnost pism in drugih sredstev obveščanja je nedotakljiva, razen v primeru kazenske preiskave, mobilizacije in vojnega stanja.

Člen 31.

V Federativni ljudski republiki Jugoslaviji uživajo pravico pribežališča tuji državljeni, ki so preganjani zaradi delovanja za demokracijo, narodno osvoboditev, pravice delovnega ljudstva in svobodo znanstvenega in kulturnega dela.

Člen 32.

Vsak državljan je dolžan delati po svojih sposobnostih. Kdor ne daje skupnosti, tudi ne more od nje prejemati.

Člen 33.

Vsem državljanom so pod zakoniti pogoji enako dostopne vse javne službe.

Dolžnost državljanov je, da vestno opravljajo javne dolžnosti, za katere so izbrani ali ki so jim poverjene.

Člen 34.

Država skrbi, da vojnimi invalidom zagotovi dostojno življenje in brezplačno usposobljenost za delo.

Otroci padlih borcev in vojnih žrtev uživajo posebno skrb države.

(Dalje na 2. strani)

POROČAJO O RUSKI ŠPIJONAŽI V KANADI

OTTAWA, Kanada, 16. feb. — Časopis "The Canada Press" je danes poročal, da je iz povsem zanesljivega vira zvedel, da so kanadski proti-špijonažni agenti odkrili v Kanadi obstoj obsežne sovjetske špijonaže, ki stremi za tem, da bi dobila v posest podatke glede atomske bombe.

Kanadski premier McKenzie King je pretekli teden izjavil, da je neka inozemska misija dobila v posest informacije "tajnega in zaupnega značaja", toda ni omenil nobene dežele.

130 znanstvenikov iz Nemčije dela za ameriško armado

WASHINGTON, 15. feb. — Vojni tajnik Patterson je včeraj v pismu na senatorja Fulbrighta, demokrata iz Arkansasa, odkril, da se nahaja v Zed. državah okrog 130 nemških znanstvenikov, in tehnikov, ki delajo na raznih "vojaških projektih".

V istem pismu je rečeno, da bo najbrže okrog 140 nadaljnjih nemških znanstvenikov in tehnikov v bližnji bodočnosti dospelo v Zed. države.

Mornarica je uposlila 13 ekspertov v laboratoriju v White Oak, Maryland, kjer esperimentirajo s sličnimi roketnimi letali, na kakršnih so delali v nemških laboratorijih.

Informirane osebe trdijo, da so nemški znanstveniki tukaj že izpopolnili bolj učinkovito roketno bombo kot pa je bila bodisi nemška V-1 ali V-2 roketna bomba, s katerimi so naciji zadnje leto vojne obstreljevali London.

Neomejena inflacija poplavlja Madžarsko

BUDIMPEŠTA, 10. feb. (O.N.A.) — Težko verjetno so fantastične razmere, katere je na Madžarskem prinesla s seboj neomejena inflacija, ki razsaja v tej deželi. Ko je šest ameriških častnikov večerjalo v hotelu Bristol, je iznosil račun 5.000.000 pengov. Dolar plačujejo na črni borzi 800.000 pengov — dvakrat toliko kot pred tednom dni. Minister dobi 2.500.000 pengov plače na mesec, to je približno tri dolarje, oziroma znesek, ki zadostuje za tri dobre večerje v gostilnah črnega trga.

Rusi bodo zapustili Bornholm, ko Angleži zapuste Dansko in Amerikanci Islandijo?

LONDON, 13. feb. (O.N.A.) — Ruski podkomisar za zunanje zadeve Višinski je obljubil danškemu ministru za zunanje zadeve, ki se nahaja na konferenci organizacije Združenih narodov v Londonu, da bodo sovjetske sile kmalu zapustile otok Bornholm, toda ne da bi določil rok za to.

Ruski delegat je ponovno izjavil, da se nahajajo ruske sile na tem otoku le iz razlogov varnosti, radi pomorskih poti v Baltskem morju, ter da se bodo umaknile, čim bodo razmere postale zopet normalne.

Zanimivo je pred vsem, da podkomisar Višinski ni niti z besedico namignil, da bi bila navzočnost ruskih čet na Born-

Jeklarska stavka končana; danes zjutraj so plavži širom dežele zopet začeli z delom

Izvrstna predstava "Starih grehov"

Včeraj popoldne je dramsko društvo "Anton Verovšek" v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd., pod pokroviteljstvom Progresivnih Slovencev, krožek št. 1 vprizorilo veseligr "Starih grehov," spisal dr. Josip Štolba, ob popolnoma zasedeni dvorani. Igra je bila podana v korist jugoslovanskih otrok-sirot.

Vloge so bile vse izvrstno podane. Tako je imel režiser Joe Godec res srečo v določitvi oseb za vse karakterje. Častnega konzula Zapotockyja je igral Frank Kokal; polkovnika Kučera, Frank Česen, in Novaka, bivšega tovarnarja, Frank Zigmant. To so bili tovariši, samci, ki so obujali spomine "starih grehov." Krupička, sluga pri Kučeri je sijajno predstavljal Josip Godec, in Katro, služkinjo pri Zapotockem je izvrstno predstavljala Marion Bashel. Zelo lepo in prikupno je igrala Florence Slaby, vlogo gospodinje Eme Mračkove. Enako ste bili zelo dobri kandidatinji za delo gospodinje pri Zapotockem, vdovi (v igri), Jennie Prime in Frances Henikman, ki sta navzočim zelo ugajali. V mali vlogi ob koncu igre je nastopil tudi Tony Prime, kot prijatelj Eme Mračkove.

Zvečer se je vršil ples v obeh dvorinah doma. V avditoriju je igral Vadnalov orkester; v spodnji dvorani pa Ludvikova godba. Bil je lep večer in navzoči se bodo spominjali te predstave še mnogo let.

DOSPELA NA POGREB

Iz Detroitu, Mich., sta prišla na pogreb pokojnega Math Vihtelice, Mr. in Mrs. John Vihtelice.

CANKARJEVE VAJE

Nocoj ob 7:30 uri se vršijo igralske vaje celotnega zbora dramskega zbora Ivan Cankar za igro "Micki je treba moža." Vaje se vršijo na odru in prosijo vse igralce, da so točno na mestu.

Stavka, ki je trajala štiri tedne je delavcem prinesla 18 centov in pol poviška na uro; cena jeklu se bo zvišala za \$5.00 pri toni

Danes zjutraj, oziroma eno minuto po polnoči je po štirih tednih stavke začelo obratovati okrog 90 odstotkov vseh jeklarskih plavžov v deželi. Delavci so se vrnili na delo na podlagi sporazuma, ki je bil dosežen v petek zvečer, ko je United States Steel korporacija sprejela predlog predsednika Trumana, da se delavske mezde povišajo za 18 centov in pol na uro.

Istočasno je vlada dovolila, da jeklarske korporacije zvišajo ceno jeklu za \$5.00 pri toni.

Mezdno zvišanje je stopilo v veljavo danes zjutraj. Kar se tiče plače za nazaj od časa, ko je potekel stari kontrakt med unijo in jeklarskimi korporacijami, je bil dosežen kompromis, po katerem bodo delavci dobili 9 centov in pol na uro za dobo med 1. in 21. januarjem, ko se je stavka začela.

Ostale korporacije hitijo s podpisom kontraktov

Na podlagi sporazuma, ki je bil v petek dosežen med unijo U. S. Steel Co. so bili v soboto in nedeljo podpisani slični kontrakti z Bethlehem Steel Co., Republic Steel Co., Inland Steel Co., Pittsburgh Steel Co., kakor tudi z Aluminum Co. of America.

Dalje so podpisale kontrakt z unijo tudi korporacije Youngstown Sheet & Tube Co., National Steel Co., ter Sharon & Allegheny-Ludlum.

Računa se, da se bodo plače delavcev v jeklarski industriji na podlagi doseženega sporazuma, zvišale povprečno \$32 na mesec. Po novem kontraktu bodo družbe odtegnile unijske prispevke od plač in jih direktno izročile unijam.

Malo drugačen kontrakt je sklenila s CIO unijo Aluminum Co. of America, ki stavarjem ne bo plačala zaostale mezde, pač pa je priznala 19 centov poviška na uro za dobo novo sklenjenega kontrakta.

Pogajanja za končanje stavke pri General Motors

Sedaj, ko se je poravnala stavka v industriji jekla in se je vrnilo na delo 750.000 mož v tej industriji, ni dvoma, da bodo kmalu izravnane tudi druge stavke, zlasti največja in najdaljša pri General Motors Co., kjer je 175.000 mož na stavki že 89 dni.

Pogajanja med CIO unijo avtomobilcev in General Motors so se včeraj v Detroitu vršila do pozne ure zvečer, toda sporazum še ni bil dosežen. Pogajanja, pri katerih sodeluje zastopnik delavskega departmanta, se bodo danes obnovila.

SEJA PODRUŽNICE ST. 106 SANS

Jutri večer se vrši mesečna seja podružnice št. 106 SANS v Slovenskem društvenem domu, na Recher Ave. Nadzorni odbor je prošel, da pride ob 7. uri, da pregleda tri-mesečne račune.

Prošnja Albanije za članstvo UNO

LONDON, 13. feb. (O.N.A.) — Jugoslavija je pismeno vložila prošnjo, da se ji dovoli vdeležba v debati varnostnega odbora glede pristopa Albanije v organizacijo zedinjenih narodov. Takoj nato je Grška delegacija vložila slično prošnjo, ter zahtevala, da se ji dovoli nastopiti proti pripustitvi, ako bi bilo dovoljeno Jugoslaviji, da jo zagovarja.

Grčija smatra namreč, da je Albanija še vedno njena sovražnica. Dejstvo, da sta Amerika in Velika Britanija priznali albansko vlado, ni spremenilo grškega stališča v tej zadevi. Od vsega začetka je bilo očitno, da je Ameriki in Veliki Britaniji ljubše, zadevo Albanije preložiti na prihodnje zasedanje zedinjenih narodov. Londonski krogi radi tega pričakujejo, da bo predlog Jugoslavije odklonjen. (To se je med tem tudi zgodilo).

BELGIJSKI ROJALISTI SO NAJBOLJE ZMAGALI

BRUSELJE, 18. feb. — Pri prvih volitvah v Belgiji, ki so se vršile izza 1939, so na podlagi poročil iz treh četrtin volilnih okrožij, zmagali desničarji katoliške stranke, ki zagovarjajo povratek kralja Leopolda.

Levičarske stranke, ki so nasprotne kraljevemu povratku, katerega dolžijo sodelovanja z Nemci, so očitno v manjšini. Vendar pa še ni izključeno, da bodo socialisti in komunisti skupno dobili dovolj mandatov, da preprečijo Leopoldov povratek na prestol.

PRVOROJENČEK

Prošli, ponedeljek so se vile rojenice zglasile pri družini Mr. in Mrs. Joseph Strauss, 17507 Schenley Ave., in pustile v spomin krepkega sinčka, prvorojenčka. Dekliško ime matere je bilo Stephaniya Vrh. S tem sta Mr. in Mrs. Joseph Vrh, 1312 E. 167 St., v tretjič postala starši oče in stara mati, Mr. in Mrs. Joseph Strauss iz Darwin Ave., pa prvič. Čestitamo!

ZOPET DOMA

Srečno je prestala operacijo Mrs. Mary Dolenc ter se vrnila na svoj dom na 19870 Ormiston Ave., Euclid, Ohio. Prijatelji jo lahko sedaj obiščejo na domu.

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE
CLEVELAND 3, OHIO
HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)
By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in po pošti izven mesta):
For One Year—(Za celo leto) \$7.00
For Half Year—(Za pol leta) 4.00
For 3 Months—(Za 3 mesece) 2.50

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):
For One Year—(Za celo leto) \$8.00
For Half Year—(Za pol leta) 4.50
For 3 Months—(Za 3 mesece) 2.75

For Europe, South America and Other Foreign Countries:
(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):
For One Year—(Za celo leto) \$9.00
For Half Year—(Za pol leta) 5.00

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March, 1879.

104

Owen Lattimore (O. N. A.):

OD GRČIJE DO INDONEZIJE...

Avtor knjige "Solution in Asia" je eden največjih ameriških strokovnjakov za zadeve Daljnega vzhoda. V naslednjem nam daje svoje naziranje o pravem ozadju indonezijske zadeve.

Po ruski pritožbi radi Grčije se je morala baviti organizacija zedinjenih narodov še z ukrajinsko pritožbo radi Indonezije. Bevinov nastop in njegova pretepaška taktika sta uresničili najbolj predrzne sanje konservativcev, za katere je postal nekakšen dober levičar—kot pristojni levičarju, da je. Njegov način je prav tisti, katerega je po mnenju konservativcev pričakovati od delavskega vodje—v obrambi političnih smernic, ki veljajo kot "zdrave" v najbolj vzvišenih konservativnih klubih in salonih.

V onih dneh, ko je bil lord Curzon blesteči prokonzul imperija, takrat ko je Kipling pisal o "sivi nevarnosti" legij carske Rusije, je bila britanska politika, da napada povsod v centralni Aziji, v Perziji, Afganistanu in celo v Tibetu. Ako si natančneje ogledamo sedanje prepire, bomo spoznali, da je edina razlika med tistimi davnimi časi preteklosti in sedanjostjo le v tem, da je Kipling govoril o sivi nevarnosti, dočim ima Bevin v mislih rdečo nevarnost.

To pa je naziranje britanskih konservativcev. Bevin jim dela uslugo, da je s svojo robotstvom podprl to politično zamisel in ji dal nekaj več verjetnosti.

Treba je pomisliti tudi na nekaj drugega. Da je Rusija danes druga najsilnejša država na svetu ni le posledica naraščanja ruske sile, temveč obenem tudi posledica dejstva, da sta Nemčija in Japonska propadli kot velesili. Zdej ko sta izginili obe, je nastal v Evropi in Aziji velik vakuum—kdo ga bo izpolnil?

Amerika in Rusija sta obe dovolj silni, da bi mogli vskočiti. Toda obe bi navidezno raje videli, da vsaj deloma izpolni ta vakuum nove sile. Poljska v Evropi bi mogla postati precej velika sila, čeravno ne bo nikdar tako agresivna kot Nemčija niti tako ogromna kot Rusija. Na Balkanu utegnejo zrasti močne in zdrave demokratične države, ki bodo zares neodvisne. Ameriško-rusko tekmovanje v teh predelih gre pred vsem za tem, ali bodo te dežele sledile izključno ruskemu vzgledu ali vsaj deloma tudi ameriškemu.

V Aziji je slično, le da je ta razvoj še bolj podčrtan. Tam ne gre za možnosti temveč za sigurnosti. Zagotovo je, da bo Kina postala ena največjih in najsilnejših držav sveta. Vprašanje je le, koliko časa bo potreboval ta njen razvoj. Toda Kitajci zamorejo postati veliki le, ako bodo odklonili postati sateliti bodisi Amerike, bodisi Rusije.

Kolonije v Aziji bi mogli primerjati s starimi razmerami na Balkanu—ko so tja prihajali vplivi od zunaj. Zlom japonskega imperija, praktično uničenje nizozemske sile in oslabeitev francoskega in britanskega imperija, vse to je tam omajalo vse razmerje sil. Kako se bo zopet ustalilo, je odprto vprašanje. Mogoče je, da se bodo stara carstva zopet okrepila, ali pa da bodo nastale nove kombinacije. Tu di čisto nove, neodvisne države bi se utegnile roditi.

Kaj je v vsem tem pravi interes Amerike? Angleški imperijalisti Churchillovega torijskega kova in imperijalisti laboritov kot Bevin so si sicer v laseh a se strinjajo v želji, da se ustvari anglo-ameriška zveza, ki bi bila navidezno naperjena proti Rusiji, katere najgloblji namen pa je bil, da zaduši aspiracije Kine in kolonijalnih narodov. V Ameriki sami obstoji nekoliko slična šola, ki stremi za tem, da postane Amerika nekaj zasaitnik velikih carstev in dobi pod svojo kontrolo Francijo, Britanijo in Nizozemsko, katerim bi dodala potem še podjarmljeno Japonsko in pokorno Kino.

To je dvojje možnosti. Tretje naziranje, ki ima precej vpliva na Angleškem med laboriti, ki se ne strinjajo z Atlee-Bevinovo mašino, pa je zelo razširjeno v Ameriki in tudi v Rusiji. Po tem načelu naj se premesti nastale praznine z mednarodnimi dogovori, mednarodnim sodelovanjem in končno z neodvisnimi državami, čim bodo pod zaščito mednarodnega varuštva dotični narodi dosegli zadostno stopnjo razvoja.

Ustava Federativne ljudske republike Jugoslavije

(Nadaljevanje s 1. strani)

Clen 35.
Država skrbi za zdravje ljudstva z organizacijo in kontrolo znanstvene službe, bolnišnic, sanatorijev, zdravilišč in okrevališč.

Clen 36.
Zajamčena je svoboda znanstvenega in umetniškega dela. Država podpira znanost in umetnost v cilju razvoja narodne kulture in narodnega blagostanja.

Clen 37.
Za dvig splošne kulture ljudstva skrbi država, da so šole ter druge prosvetne in kulturne ustanove dostopne vsem slojem ljudstva.

Sole so državne. Samo z zakonom se lahko dopusti ustanavljanje zasebnih šol, toda njihovo delo je pod nadzorstvom države.

Osnovni pouk je obvezen in brezplačen.

Sola je ločena od cerkve.

Clen 38.
Državljeni imajo pravico prošnje in peticije na organe državne oblasti.

Proti vsem nezakonitim in nepravilnim sklepom organov državne uprave, kakor tudi proti škodljivim postopkom uradnih oseb, imajo državljani pravico pritožbe.

Clen 39.
Vsak državljan ima pravico tožiti pred pristojnim sodiščem uradne osebe za kazniva dejanja, storjena pri uradnem delovanju.

Clen 40.
Državljeni imajo pod zakonitim pogoji pravico zahtevati od države in uradnih oseb povračilo škode, ki jim je bila storjena zaradi nezakonitega in nepravilnega izvrševanja službe.

Clen 41.
Obramba domovine je najvišja dolžnost in čast vsakega državljana.

Vojška obveznost državljanov je splošna.

Clen 42.
Davčna obveznost državljanov je splošna in sorazmerna njihovim gospodarskim močim.

Javne davščine in oprostitve od njih se določajo samo z zakonom.

Clen 43.
Za zaščito svobodin, zajamčenih s to ustavo, je nezakonita in kazniva uporaba državljanskih pravic z namenom nasilne spremembe ustavnega reda Federativne ljudske republike Jugoslavije.

DRUGI DEL
DRŽAVNA UREDITEV
SESTO POGlavJE
Federativna ljudska republika Jugoslavija in ljudske republike

Clen 44.
Federativna ljudska republika Jugoslavija opravlja vse posle, za katere je po ustavi pristojna. V pristojnost Federativne ljudske republike Jugoslavije spadajo:

1.) spremembe in dopolnitve ustave Federativne ljudske republike Jugoslavije, skrb za njeno izvrševanje, zavarovanje skladnosti ustav republik z ustavo Federativne ljudske republike Jugoslavije;

2.) sprejem novih republik, kakor tudi odobritev ustanovitve novih avtonomnih pokrajin in avtonomnih oblasti;

3.) Razmejitev med republikami;

4.) predstavljanje Federativne ljudske republike Jugoslavije v mednarodnih odnosih in sklepanje mednarodnih pogodb;

O Ameriki je čisto slišati, da je posredovalec med Britanijo in Rusijo, toda to ni popolnoma pravilno. Posredovalec bi moral biti popolnoma nepristranski, medtem ko mi nismo zares nepristranski. Skrbeti moramo za svoje lastne interese.

5.) vprašanje vojne in miru;

6.) splošno vodstvo in nadzorstvo trgovinskih odnosov z inozemstvom;

7.) posli narodne obrambe in državne varnosti;

8.) železnice, zračni promet, pomorski promet in rečna plovba;

9.) pošta, brzojav, telefon in radio;

10.) zvezno državljanstvo;

11.) izseljeniški in priseljeniški posli, pravni položaj tujcev;

12.) splošni državni gospodarski načrt;

13.) zvezni proračun, odobritev splošnega državnega proračuna in zaključnega računa, vrhovno nadzorstvo nad izvrševanjem splošnega državnega proračuna;

14.) denarni in kreditni sistem, sklepanje zveznih posojil, devizni in valutni promet, posli zavarovanja, carine, državni monopoli;

15.) patenti, žigi, modeli, mere, uteži in žlahtne kovine;

16.) skrb za vojne invalide;

17.) amnestija in pomilostitev zaradi kršitve zveznih zakonov;

18.) finančna, industrijska, rudarska, gradbena, trgovinska, gozdarska in poljedelska podjetja splošnega državnega značaja;

19.) pota, reke, vodni kanali, morska in rečna pristanišča splošnega državnega značaja;

20.) zakonodaja o razdelitvi dohodkov na zvezni proračun, na proračune republik in proračune avtonomnih in upravnih teritorialnih enot;

21.) zakonodaja o ureditvi sodišč, načel zasebnega prava, kazenski zakonik, zakonodaja o civilnem, izvršnem, nepravdnem, kazenskem in splošno upravnem postopanju in o osebnem stanju državljanov;

22.) temeljna zakonodaja o delu, delavnicah in socialnem zavarovanju;

23.) izdajanje splošnih načel za zakonodajo in vodstvo republik na področju socialnega skrbstva, gradenj, javnih posojil in dajatev, zdravstva, izkoriščanja rudnega bogastva, gozdov in vodnih sil, gospodarskega poslovanja, politike cen, prosvete in organizacije državne oblasti.

Republike lahko same izdajo svoje predpise o teh poslih do sprejetja splošnih načelnih predpisov s strani Federativne ljudske republike Jugoslavije.

Izven teh poslov izvršujejo ljudske republike svojo oblast samostojno.

Clen 45.
Zvezni zakoni veljajo na vsem ozemlju Federativne ljudske republike Jugoslavije. V primeru nesoglasja med zveznimi zakoni in zakoni republik se uporabljajo zvezni zakoni.

Ozemlje Federativne ljudske republike Jugoslavije sestoji iz ozemelj njenih republik in tvori enotno državno in gospodarsko področje.

Clen 46.
Blagovni promet med republikami je svoboden ter se ne more omejiti z zakonom republik.

Clen 47.
Akti in listine državnih organov ene republike imajo enako veljavnost v vsaki republici.

Clen 48.
Za državljane Federativne ljudske republike Jugoslavije se ustanavlja enotno zvezno državljanstvo. Vsak državljan ljudske republike je hkrati državljan Federativne ljudske republike Jugoslavije.

Vsak državljan ene republike

ke uživa v vsaki republici iste pravice, kakor njeni državljani.

SEDMO POGlavJE Najvišji zvezni organi državne oblasti

A.) Narodna skupščina FLDJ
Clen 49.

Narodna skupščina Federativne ljudske republike Jugoslavije je vrhovni organ državne oblasti Federativne ljudske republike Jugoslavije.

Clen 50.
Narodna skupščina Federativne ljudske republike Jugoslavije je nosilec narodne in državne suverenosti in izvršuje vse tiste pravice, ki pripadajo Federativni ljudski republici Jugoslaviji, v kolikor z ustavo niso dane v pristojnost Predsedništvu Narodne skupščine Federativne ljudske republike Jugoslavije ali zvezni vladi.

Clen 51.
Zakonodajno oblast v poslih, za katere je pristojna Federativna ljudska republika Jugoslavija, izvršuje izključno Narodna skupščina Federativne ljudske republike Jugoslavije.

Clen 52.
Narodno skupščino Federativne ljudske republike sestavljata dva doma: Zvezni svet in Svet narodov.

Clen 53.
Zvezni svet volijo vsi državljani Federativne ljudske republike Jugoslavije. Na vsakih 50.000 prebivalcev se voli po en poslanec.

Clen 54.
Svet narodov se voli po republikah, avtonomnih pokrajinah in avtonomnih oblasteh. Državljeni vsake republike volijo po 30, avtonomne pokrajine po 20, avtonomne oblasti pa po 15 poslancev.

Clen 55.
Nihče ne more biti hkrati poslanec v obeh domih Narodne skupščine Federativne ljudske republike Jugoslavije.

Clen 56.
Narodna skupščina Federativne ljudske republike Jugoslavije se voli za štiri leta.

Clen 57.
Oba doma Narodne skupščine Federativne ljudske republike Jugoslavije sta enakopravna.

Clen 58.
Doma Narodne skupščine Federativne ljudske republike Jugoslavije zasedata praviloma ločeno. Zasedanja Zveznega sveta in Sveta narodov se začneta v isti uri.

Clen 59.
Zvezni svet voli predsednika, 3 podpredsednike in dva sekretarja. Svet narodov voli predsednika, 3 popredsednike in dva sekretarja. Predsednika vodita seje domov in njuno delo po poslovniku.

Clen 60.
Zasedanja Narodne skupščine Federativne ljudske republike Jugoslavije so redna in se sklicujejo z ukazom Predsedništva Narodne skupščine.

Redna zasedanja se sklicujejo dvakrat letno, in sicer 15. aprila in 15. oktobra. Če Narodna skupščina ne bi bila sklicana v teh rokih, se lahko sestane sama tudi na ukaz Predsedništva.

Izredna zasedanja se sklicujejo, kadar Predsedništvo Narodne skupščine Federativne ljudske republike Jugoslavije smatra za potrebno, kadar to zahteva ena izmed republik po svojem vrhovnem organu državne oblasti ali kadar to zahteva ena tretjina poslancev onega izmed domov.

Clen 61.
Oba doma Narodne skupščine Federativne ljudske republike Jugoslavije zasedata na skupni seji samo tedaj, kadar to ustava posebej določa, ali kadar to skleneta oba doma. Skupnim sejam Narodne skupščine Federativne ljudske republike Jugoslavije predsedujeta izmenoma predsednika domov.

Clen 62.
Vsak dom si predpiše poslovnik.

nik, Narodna skupščina Federativne ljudske republike Jugoslavije pa poslovnik za skupne seje.

Clen 63.

Zakonski predlog se lahko predloži enemu ali drugemu domu Narodne skupščine Federativne ljudske republike Jugoslavije.

Noben zakonski predlog ne more postati zakon, če ni izglasovan z večino glasov v obeh domovih na seji, ki ji prisostvuje večina poslancev vsakega doma.

Clen 64.

Vsak izmed domov Narodne skupščine Federativne ljudske republike Jugoslavije ima pravico predložiti dopolnitve in spremembe zakonskega predloga, ki je že bil izglasovan v enem domu. Tako izglasovan predlog se vrne v potrditev domu, iz katerega je izšel.

Če se ne doseže soglasje, se zadeva predloži koordinacijskemu odboru Narodne skupščine Federativne ljudske republike Jugoslavije, v katerega vstopi enako število članov obeh domov. V primeru, da se v koordinacijskem odboru ne doseže soglasje, ali če eden izmed domov odbije sklep, ki ga je predložil koordinacijski odbor, bosta doma ponovno sklepala o vsej zadevi v tistem redu, po katerem se je razpravljalo o prvotnem predlogu.

Če se tudi tokrat ne doseže soglasje, bo Narodna skupščina Federativne ljudske republike Jugoslavije razpuščena.

Ukaz o razpustu bo vseboval tudi razpis novih volitev.

Clen 65.

Zakoni, ki jih izglasuje Narodna skupščina Federativne ljudske republike Jugoslavije, se objavijo v jezikih vseh ljudskih republik.

Clen 66.

Zakon stopi v veljavo osmi dan po objavi v "Službenem listu", če s samim zakonom ni drugače določeno.

Clen 67.

Zvezni svet in Svet narodov volita posebne odbore, katerim zaupata določene naloge. Vsak dom voli na prvem zasedanju verifikacijski odbor, ki pregleda polnomočja poslancev.

Vsak dom potrjuje ali razveljavlja polnomočja na predlog verifikacijskega odbora.

Clen 68.

Narodna skupščina Federativne ljudske republike Jugoslavije in vsak izmed njenih domov lahko vodijo po svojih anketnih odborih ankete o vprašanih splošnega značaja. Vsi državni organi so dolžni izpolnjevati zahteve anketnih odborov glede ugotavljanja dejstev in zbiranja dokazov.

(Dalje prihodnjič)

Vesti iz življenja ameriških Slovencev

Chicago. — Dne 1. februarja je umrl Frank Ajster, star 68 let in doma iz Krške vasi pri Brezčah. V Ameriko je prišel še mlad, se tukaj poročil, potem pa se je vrnil v stari kraj, kjer si je sezidal novo hišo in gospodarsko poslopje, zatem pa zopet v Ameriko. Tukaj zapušča sina, ki se je nedavno vrnil od vojakov in hčer, v starem kraju pa ženo in dva sinova.

Chicago. — Poročila sta se Leroy Gregorich in Mary Gradishar, kakor tudi John Ozbolt ml. in Mary Jelenčič.

San Francisco. — V mestni bolnišnici je po daljši bolezni umrl John Sneler, doma iz Speharjev v Beli Krajini.

Walsenburg, Colo. — Dne 4. februarja je tukaj umrl za vodenico John Sedmak, star 59 let, rojen v Knežaku na Notranjskem (po domače Intonsav) in v Ameriki je bival okrog 40 let. Zapušča ženo, sina in pot hčera.

Mestne novice

Avto dr. Kerna ukraden

Poroča se, da je bil naš poznani zdravnik dr. F. Kern, 6233 St. Clair Av. ukraden avtomobil s zdravniškim kovčekom vred izpred hiše na Kinsman Rd. in E. 138 St. da je obiskal neke bolnike v okolici in sorodnike njegove sina žene. Avtomobil je Chrysler izdelka, model 1941. Do sedaj se avtomobil ni našlo, pač pa je policija objavila vestila dr. Kerna, da na nekaj njegovega orodja iz čaketa, toda ne kovčka. Te pa si je dr. Kern dobil z nov avtomobil.

Propaganda proti Jugoslaviji v javnih šolah

Zadnji teden je bila potrdjena v clevelandskih javnih šolah servirana učencem 8. reda propaganda v prilogi Dr. Mihajloviča, izdajalec Jugoslavije. Nerazumljivo je to, daški odbor dovolil tako propagando na svoje omrežje, ki je vražno sedanji vladi Jugoslavije, ki je priznana od zavezniških eno dobre besede v prilogi bodilne vojske in maršala. Kaj pravite na to, davkoplačevalci?

Povišane plače uslužbenim knjižnice

Direktorji Cleveland Public Library so na svoji zadnji seji sklenili povišati plače poklicnim delavcem, ki so doslej prejeli \$1,620 začetne letne plače, da do odsljed dobivali \$1,860 na leto.

Dete odloženo v posodo odpadke umrlo

Okrajni mlški oglednik Samuel R. Gerber zna potrditi, da je bilo odloženo v posodo odpadke na zapadni strani mesta. Dete je bilo ženskega spola, rojeno s petimi ali šestimi seci. V soboto se ni bil pojavil povsem preiskani in dr. Gerber se ni bil na jasem, kakšno tožbo se naperi materi, sploh katero.

Boljša razsvetljava bi žala nesreče

Od 21 oseb ubitih od sedaj do leta, je bilo 18 ubitih v prometnih urah, ko je razgled omogočajo. Preiskali so in ugotovili, da se niso zadostno razsvetlele posebej se stranske ceste "alleys", kjer je navadno malo luči, ako sploh kaj. Menijo, bi bile ceste bolje razsvetlele, manj bi bilo prometnih žrtv, stroški izboljšanja luči so upravičeni.

Organizacija slepcev je uspešna

Cleveland Society for Blind naznanila, da so v letu 1945 dali izdelkov, ki so jih naredili slepci v vsoti \$296,256, kar je več kot kadarkoli prej. Organizacija, ki obstoji ta organizacija. Denar se je obrnilo v korist slepcev, ki jih je v organizaciji 1,200, kot poročila Mabel Winsworth, izvršna tajnica. Večina izdelkov, ki jih izdelujejo slepci, se prodaja na govinam na debelo in zopet se prodaja (metle) direktno med ljudi od hiše do hiše.

IZ BOLNIŠNICE

Poznana Mrs. Mary Jane 20351 Lindberg Ave., se je iz bolnišnice na svoj dom, kjer jo prijateljice sedaj lahko obiščejo.

MLADINSKI PEVSKI ZBOR

Nocoj ob 7:30 uri se vsi mladi starši Mladinskega pevsk zbor SDD na Waterloo ul. Radi važnosti seje se prošje starše, da gotovo pridejo.

PISMA IZ STAREGA KRAJA

Brat poslal izjavo Tita

Frank Dragolič, 17904 Brazil Rd., Cleveland, O., je prejel dve pismi od brata Janeza Dragoliča iz Cerknice, v katerima sporoča, da je tam požen nad 100 hiš in dvakrat toliko pa drugih gospodarskih poslopij, skupno čez 300 poslopij. Samo dimniki še stojijo. Pismi sta zelo zanimivi in ju proučujemo dobesedno tu- tak. Priložen je bil tudi izresek iz starokrajkega časopisa z pomembno izjavo maršala Tita.

"Cerknica, 23. jul., 1945

"Dragi brat!

"Kar na korajžo Ti pišem. Nič ne vem, ali Vas je tam še kaj živih ali ne. Ker je že precej let, odkar si nismo pisali, se ne more vedeti, kaj je v kom, posebno če je tako daleč, kakor ste Vi tam. Prav radoveden sem, kaj je z Vami? Kako se imate sedaj in kako ste se imeli takas, ko nismo vedeli eden za drugega? Ste še vsi živi?

"Kdo je moral kaj k voja- kum? Imaš Ti kakega takega sina? Ali Tonetova sta šla? Mo- ras mi takoj pisati, ker bi rad vedel. Kako kaj delate? Ti tež- ko še več kaj moreš, ker si bil večkrat kaj bolan. Če pa še, si pa že trden, ko moraš zmerom delati. Če Toneta kaj vidiš, ga prinesi, kaj tudi on kaj piše. Do- štati mi pišita, vse popišita, kako se bilo in kako je sedaj? Ali se- kaj še kaj zaslužite?

"Pri nas je bilo zelo žalostno in je še sedaj težko, dokler se kaj ne uredi. Mi smo vendar, ali težko, komaj smo uneli življe- nje iz tega pekla. Gotovo ste kaj čutili, kako je bilo ali težko je predstavljati, če nisi sam razven. Da bi sedaj Cerknico vi- del, kako je lepa.

"Skoraj sto hiš je požganih in porušeni. Gospodarskih poslo- pij pa še dvakrat toliko, potem pa še tako misli, kako je.

"Mala gasa je vsa pogorela, razen par hiš še tam proti Ru- tarju in pa naša, ki je nekoliko manj umaknjena, ki je tudi že pogorela, pa so otroci nekako obranili, ker ni bilo vetra.

"Velika gasa nad polovico. Velik kaplarijo prav vse hiše in vsa poslopja. Potem pa še pri- roku nekaj, čez most do Šer- kota vse. Ljudi je samo iz Cer- knice pobitih in umrlih po inter- nacijskih par stotin, najboljših. Sem tudi bil v internaciji v Cerknici, pa sem si še nekako našel življenje. Izčrpan sem pa- rane. Pomanjkanje je veliko. Delati pa moramo, kot včasih. Hudo je bila dobra hrana, da se iz- lo, gimnazijo, ker med vojsko otroci niso mogli hoditi v šolo, so vse šole požgane po deželi. Veseli me, da ste pri zdravju in da vam je dobro. Moraš nam poslati kakšno sliko od cele dru- žine, da bomo videli, kakšni ste.

Pozdrav od brata

"Janez Dragolič."

"Cerknica, 18. nov. 1945

"Zelo sem se razveselil Tvo- jega pisma, že parkrat sem Ti pisal, pa vidim, da nisi nič do- štalo. In vselej sem popisal, kako je bilo tukaj prijetno med voj- nam. Mi smo jo še kar precej dobro uneli, ampak hudo je pa- rano. Sedaj je tukaj strašno dolg- as. Če bi Ti zdaj prišel v Cer- knico, bi mislil, da si prišel v kakšno industrijsko mesto, ker samo dimniki stojijo, kakor pri-

Sorodniki, pa Vas še poznali ne bomo. Ravno tako tudi Tone, in brž kaj pišite še. Pozdravite To- neta in vso njegovo družino, ze- lo lepo. Vas pozdravljamo prav prisrčno in Vam želimo vesel božič in srečno novo leto 1946, vsi, in Tvoj brat

"Janez Dragolič."

V enem izmed pisem je bil listek iz časopisa, ki je priobčil sledečo izjavo maršala Tita:

Pomembna izjava maršala Tita

"Mi smo dobili kot dediščino razbito državo, česar so krivi prav tisti, ki danes zahtevajo, da čez noč delamo čudeže. Mi čudežev ne moremo delati. Na- vajeni smo, da začnemo stop- njema in da dosežemo ono, kar smo si postavili za cilj. Za cilj smo si postavili, da izgradimo naše vasi, obnovimo naš pro- met, izgradimo naše tovarne, iz- gradimo vse one zgradbe in dr- žavne ustanove, ki so jih poru- šili med to vojno, in da izdelamo ono, kar je potrebno kmetu: pluge, motike, lopate, obleko in obutev.

"Maršal Tito."

Za kratek čas

Ko je bil Mark Twain na vi- šku svoje kariere, je nekoč go- voril prijatelju, tudi pisate- lju in je dejal: "Vzelo me je ravno deset let, da sem spoznal, da nimam prav nobenega pisa- teljskega talenta."

"Ali si opustil pisanje?" ga vprašuje prijatelj.

"Kaj še," odgovori Twain, "ta- krat sem bil že preveč slaven."

V osemnajstem stoletju so imeli v New Orleans, La., trgo- ci navado uposljevati posebne ljudi, katerih naloga je bila, da so z mahanjem robcov pozdrav- ljali odhajajoče prijatelje, ki so odpluli iz tamkajšnjega prista- nišča, dokler se je moglo videti iz odhajajoče ladje. Pravijo, da so bili za to prijaznost dobro pla- čani.

TEREZA ETIENNE

JOHN KNITTEL

(Nadaljevanje)

Trije pari oči so se za sekun- do srečali. Z naglim skokom je Gottfried zbežal skozi vrata in iz hiše. Tereza je drvela za njim kakor obsedena; ko pa je pri- šla na vrt, je videla, kako se je že podil po stezi proti cesti.

"Strahopetec!" je kričala za njim. "Strahopetec! Izdajalec!"

Nato mu je skušala slediti po cesti, toda noge so ji odpoveda- le pokorščino. Naglo je segla po mladi hruški in se ječe oprijela njenega debla.

Ko ni več videl Gamhofa, je zavil Gottfried na deželno ce- sto. "Tereza, uboga Tereza," je mrmral, medtem ko je naglo hi- tel navzdol po dolini, ne da bi se ozrl. "Ni mogoče spremeniti! Zgoditi se mora!"

Občutek navdušenja je preve- val njegovo zavest. Bilo je na- vdušenje pridobljene zmage pro- ti silam teme v njegovi duši. Niti enkrat se ni ozrl. Končno svoboden! Strašno svoboden! Bilo mu je pri duši, ko da se je prebudil iz hipnotičnega spanja. Pobožne strune so zazvenele v njem. "Očka," je dejal pred se, "zdaj boš dobil svojo pravico! Deželni zakon bo poravnal kri- vico, ki sem ti jo storil. Za to dejanje se je treba pokoriti, po- šteno pokoriti, to pravim."

Proti večeru je dospel Gott- fried do prvih hiš malega me- sta Obwyl. Stopil je na cestno železnico, ki je vozila v bližino starega gradu. Že je videl utrd- be, majhna zamrežena okna, or- jaški stolp, ki se je dvigal nad ozke ulice in nad nizke srednje- veške hiše. V gradu je bila jet- nišnica, kamor so zapirali vse zločince iz okraja, dokler so bi-

li v preiskovalnem zaporu. V drugem delu gradu je bilo okraj- no sodišče.

"Najbrže," je premišljeval, ko je korakal po ozki, strmi ulici navzgor, "najbrže bom zdaj mnogo mesecev tu gori doma."

Tršat birič, ki je imel zgorn- nje velike gumbce svojega vo- jaškega suknjica odpete, je sprejel Gottfrieda z dostojan- stvenim mirom državnega urad- nika. Gottfried mu je dal svojo posetnico in rekel, da želi govo- riti s preiskovalnim sodnikom dr. Frohlichom. Peljal ga je v majhno sobico, ga poprosil, naj sede in ga zapustil. Nekaj mi- nut je vdihaval trohiv zrak, ki je prihajal od sivih sten. Nena- doma se ga je lotil grozen strah. Hotel je poskočiti, uteči, toda noge so mu bile kakor ohrome- le. Odprti ust je sedel, ko se je vrnil sodni sluga in ga pozval, naj mu sledi. Opotekal se je sko- raj, ko je stopal po hodniku, in le divji nagon njegove trpeče duše ga je obvaroval, da se ni njegovo medlo telo zrušilo na tla.

Ledena bolečina je orala nje- govo hrbtnico in mu poganja- la mrzel znoj na čelo. Na koncu hodnika ga je peljal v temno predsobo. Tam je posedel par sekund. Nato so se odprla zele- no tapcirana vrata. Vstal je. Sodni sluga ga je prosil, naj vstopi v stransko sobo. Sledil je pozivu.

Dr. Frolich je bil sorazmer- no mlad mož, toda zgodaj osta- rel zaradi svojih doživljajev. Njegovi prežeči, na skrivaj pre- iskujoči pogledi so bili uprti v moža, ki se je skoraj spotikal v sobo in se kakor izmučen sese-

del na stol. Njegova štirioglati brada, njegova poševna usta s tankimi ustnicami so se napela, nadel si je uraden izraz, njevo- vo plešasto čelo se je nabralo v rahle gube.

"Dober večer, gospod Muller! S čim naj vam postrežem?" je vprašal z mehkim, skoraj trpe- čim glasom.

"Danes popoldne sem zapu- stil Gam," je spregovoril Gott- fried in se oprijemal stola. "Rad bi govoril z vami."

"Prav — na razpolago sem vam."

"Če se ne motim poznate mo- jega svaka, doktorja Naefa iz Thuna, ali ne?"

"Da, seveda! Prejšnji teden sem ga videl."

"Tako! Da, da! Ali sta dobra prijatelja?"

"Prijatelja? Hm!" je suho odgovoril sodnik. "V kolikor je človek v mojem položaju lahko s komerkoli prijatelj. Moj posel mi skoraj prepoveduje, da bi ži- vel kakor navadno človeško bi- tje. Če naj bom docela odkrit — nasmehljaj se je — "moji jetniki so mi najboljši prijate- lji. Ves moj čas in vse moje mi- sli zaposlujejo."

"Ali bi bili moji prijatelji, če bi bil zločinec?" je vprašal Gott- fried.

Dr. Frohlich je počasi dvignil ramena. Nenadoma je bil pozor- ren, toda nobenega vznemirje- nja ni pokazal.

"Zakaj? Ali imate težko vest?" je vprašal.

Za delavce

DELAJTE V MODERNEMU POSLOPJU THE TELEPHONE CO. potrebuje ŽENSKO kot delavke hišnih del

Downtown poslopja
Stalno delo—Dobre plače
Polni ali delni čas
6 večerov v tednu
5:10 do 1:40 zj.
Zglasite se na
Employment Office
700 Prospect Ave., soba 901
od 8. zj. do 5. pop., dnevno
razven ob nedeljah
THE OHIO BELL TELEPHONE CO.

Mali oglasi

Pošten mož

z dobrim zaslužkom, se želi se- znaniti z Jugoslovanko, v sta- rosti od 40 do 48 let, brez otrok, vdova ali samska, v svrhu že- nitve. Mora biti poštenega zna- čaja in imeti nekaj imetja. Pi- šite na "Zenin," Box 158, c/o Enakopravnost, 6231 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio.

Naprodaj je

rumeno zidano stanovanjsko poslopje za 4 družine; 5 sob za vsako stanovanje. Po- drobnosti se poizve na 225 E. 156 St., Suite No. 1, ali pokličite IV 3372.

Rad bi zvedel

za rojaka John Benčina, ki se baje nahaja nekeje v Ontario, Canada. Doma je iz vasi Ravne. Če sam to čita ali pa če kdo ve za njegov naslov, je prošnje, da sporoči na V. P., c/o Enakoprav- nost, 6231 St. Clair Ave., Cleve- land 3, Ohio.

SANDOR & SMITH CO.

Slovenske plošče in note
RADIO APARATI — ELEKTRIČ- NI PREDMETI — DARILA
10407-11 Union Ave. MI 8886

THOMAS FLOWER SHOP

Cvetlice za vse namene
14311 ST. CLAIR AVE., GL 4316
Albin, Andy in Fred Thomas, lastniki

WIDGOY'S PHOTO STUDIO

485 East 152nd St.
Se priporočam za izdelavo vseh vrst slik po zmerni ceni. Odprto ob nedeljah.

PARK RADIO

7220 ST. CLAIR AVE., EX 5922
Pridemo iskati in nazaj pripeljemo
RADIO APARATI — PLOŠČE ELEKTRIČNI PREDMETI

Prijazno pridno dekle

dobi stalno službo pri dobri dru- žini v Cleveland Heights. Ima svojo čedno, nanovo dekorirano sobo s privatnimi udobnostmi na drugemu nadstropju. Mora biti pri volji skrbeti za dve-let- nega otroka in opravljati sploš- na hišna dela. Za osebni dogovor pokličite GL 8036.

Mirna odrasla

družina želi dobiti v najem stanovanje s 5 sobami, za 4 osebe. Kdor ima za oddati, naj pokliče EN 9692.

OGLAŠAJTE V — ENAKOPRAVNOSTI

Hiitro! Olajšate kruti Hrbtobol

Za blagodejno olajša- nje poskusite čist, lahki in preizkušeni način, ki pomaga pri navadnemu hrbtobolu. Samo denite velik Johnsonov BACK PLASTER ravno na boleči kraj. Njegovo nežno lečenje pri- steno. Če vas hrbet, ojaša bolečina in okorelost. Gorka slanica podkožja obvaruje proti mrzloti, nudi oporo- vpliva prijetno! Izdeluje Johnson & Johnson, V vseh lekarnah.

JOHNSON'S BACK PLASTER

ALI HOČETE DOBIČKA- NOSNO POSLOPIJE?

Tu je zidano poslopje, obsto- ječe iz 5 stanovanj in ene trgo- vine; posamezna gorkota; nizki davki; nahaja se blizu E. 124 St. in Superior Ave.; najemnina prinaša \$126.00 na mesec. To lahko dobite za samo \$9200.

PORATH REALTY
vprašajte za Mr. Pausik
RA 5777
10522 Superior RA 6853

Hiši naprodaj

Na 1399-1401 E. 41 St., hiša za 2 družini, 6 in 5 sob ter hiša za eno družino s 6 sobami, obe na eni loti. Vse udobnosti in ne po- trebujeti nikakršnih popravil. Cena \$6,450. Mesečni dohodek znaša \$80. Pokličite Mr. Small, GL 7123.

Nova bolniška in operacijska polica

Obvaruje vso družino
Stane le 3c na dan za odrasle
Samo 1½c na dan za otroke

TU JE! Nova družinska bolniška in opera- cijska polica, ki zavaruje celo družino— mater, očeta, otroke, vsakega, ki je se- dan v dobrem stanju, v starosti 3 mesecev do 65 let. Preskrbi GOTOVINO, da poma- ga plačati te račune; za bolniško sobo in hrano do 90 dni za vsako zavarovano ose- bo v vsakemu letu; za druge bolniške stroške, kot zdravila, X-ray, operacijsko sobo, itd.; za zdravniške stroške za opera- cijo. Denar se vam direktno izplača—vi izberete vašega lastnega zdravnika in bol- nišnico. Ta polica posebne vrednosti je iz- dana po cenah za družinske skupine po Sterling Insurance Company, zanesljivi družbi z preko \$2,000,000.00 preostanka za protekcijo zavarovanecev. Preizčite! Ne po- šiljajte cenarja, ampak pošljite spodnji kupon za 10-dnevno poizkušnjo. Noben agent se ne bo zglasil. Nobena obliacija! POZURITE SE DANES!

STERLING INSURANCE CO.
A-4303 Sterling Bldg., Chicago 11, Ill.
Send me 10-Day Trial Offer of LOW-COST Family Group Plan for Hospital and Surgical Insurance.

Name _____
City _____ State _____
Address _____
☐ Check here in you want details of new Life Insurance Plan at ½ cost for first 5 years

Oglašajte v — ENAKOPRAVNOSTI

ŠKEBE & ULLE
PLUMBING AND HEATING CO.
15601 WATERLOO ROAD KENMORE 7248
Novo položimo vodne cevi in sčistimo odvodne kanale. Dajte va- še naprave za grejte na paro in vročo vodo sedaj pregledati! Mi popravimo plumberski in grelni material ter istega tudi inštaliramo.
Nočni klici: MIKE ŠKEBE—KE 4614 — AL ULLE—IV 1788

CONSTRUCTION LOANS
STRAIGHT BANK LOANS
FHA LOANS
GI LOANS

PROMPT SERVICE
LOW INTEREST RATES
Monthly Reduction Loans

APPLY AT
St. Clair Savings & Loan Co.
6235 ST. CLAIR AVE. HENDERSON 5670

LOSS OF HANDS AND FEET DOES NOT STOP HERO . . . Pfc. James Wilson, Starke, Fla., demonstrates that loss of hands and feet is no bar to driving an automobile. He is shown (right) at New York City as he was greeted by city council president, Vincent Impellitteri (left), and Bess Myer- son. "Miss America of 1945."

UREDNIKOVA POŠTA

Prvi tisočak prispevan v sklad za otroško bolnico v Sloveniji

Mrs. Theresa Rose Frank, ki stanuje na 502 E. 140 St., je bila prva Slovenka, ki se zaveda, da je otroška bolnišnica neobhodno potrebna, ako se hoče, da bo bodoči rod svobodne Jugoslavije zdrav na duhu in močan na telesu.

Mrs. Frank je rekla, da potrebna je hrana, potrebna tudi obleka, pa kaj pomaga oboje, ako ni zdravja. Zdravje je prvo, zato polagam prvi tisočak v ta namen.

Mrs. Theresa Rose Frank

Tako čuti pač slovenska žena, primorska Slovenka, doma iz Tatre št. 8, pošta Materija. V Ameriko je prispela v letu 1912 in je večinoma živela na južni strani mesta. S pokojnim soprogom sta dolgo vrsto let obrabovala mesnico v okrožju 106 in St. Clair Ave. Po smrti soproga pa je vodila nekaj let gostilno s sinovoma. Je članica SNPJ, Progresivnih Slovencev in Slovenske ženske zveze.

Kot vsaka zavedna Primorka je tudi njej prisrcu usoda Trsta in Primorske, katero je zadnjih 25 let davil laški fašizem. Z njo vred, želimo vsi zavedni Jugoslavlani, da napoči hrabrim Primorcem že tako zaželjena svoboda pod okriljem svobodne Jugoslavije.

Tebi, Mrs. Frank pa izreka Centralni odbor SANSovih združenj najlepšo hvalo za tisočak. Pot, katero si pokazala, naj vodi do srca vseh Slovencev, da ne pozabijo, da jih je rodila slovenska mati. Slovenija kliče svoje brate in sestre, da darujejo za otroško bolnišnico!

Za Centralni odbor
John Pollock.

Poročila iz stare domovine in fašizem

Cleveland, O. — Poročila iz stare domovine so res žalostna, grozna, skoraj neverjetna. Obnemem so pa tudi razveseljiva. To pa vsled tega, ker iz trpljenja in ogromnih žrtv naroda, vstaja nova prerajena Jugoslavija. Kot nam je znano, med slovenskim narodom v domovini so bile in so še sedaj dve nasprotujoči si struji: progresivna in konservativna. Prva dela za preporod z duhom časa, v novo svobodno in srečnejše življenje na svoji zemlji. A druga dela več ali manj za staroveški sistem vlade, pod katerim je v prejšnosti tujece lahko izkoriščal naš ubogi narod.

Med poročili domobrancev ali švabobrancev sem čital, da so bili oni dobro organizirani in pripravljeni ter čakali prihod zaveznikov, da bi bili takrat skupno udarili na sovražnika in osvobodili naš narod. Da pa se ni tako zgodilo in da je prišlo do bratomornega klanja, so temu krivi partizani, brezbožniki, zverine itd. Tako dan za dnem pojejo gotovi agentje staroveške reakcionarne klike, katera je stoletja držala naš narod v temi in ga izkoriščala. To delo bi radi še nadaljevali na račun naroda. Toda duh časa in su-

ženjska doba je odprla oči narodu, in se je odločil boriti proti vsakemu tiranstvu in suženjstvu.

Kakšne načrte so imeli švabobrance in kako bi bili oni osvobodili naš narod, nam pove dovolj jasno njih kolaboriranje z našimi sovražniki, nemškimi nacisti in italijanskimi fašisti. V juliju 1942 so dovolili na ozemlju ljubljanske pokrajine ustanoviti vaške straže. Tem so dali orožje in municijo. Pozneje so jim dali uradno italijansko ime: "Milizia volontaria anti-comunista."

Ko sem to prečital, nisem mogel verjeti, kako in zakaj bi se moral zaveden Slovenec zvezati s krutimi fašisti, največjim sovražnikom našega naroda. Kako naj si to pošten in zaveden Slovenec tolmači? Slovenec, posebnost katoličan, je prejel orožje in municijo, od nam vsem sovražnega fašista, potem pa gre ubijati in mučiti svoje ljudi.

Kakšen ponos za katoličane, kaj? Zraven se italijanske fašistovske ime! Pod krinko vere, katere poglavar se ni še nikdar potegnil za pravice in dobrobit slovenskega naroda v Primorju. Baš ravno obratno. To potrjuje zločinsko delo fašistov v zadnjih 25 letih. Italijanski fašisti so prizadejali Slovencev in Hrvatov ogromno škodo, ogromno uničenje v moralnem, gospodarskem in kulturnem oziru, katere škode ni Italija nikdar poravnala.

Mnogo kulturnih in gospodarskih ustanov Slovencev v Primorju so fašisti požgali ali zasedli in njih voditelje odgnali v ječe, na razne otoke, kjer so radi stradanja in mučenja umirali in mnogi tudi umrli.

Se še spominjam na moja mlada leta, kako je tam donela slovenska pesem po vaseh, na polju in po cerkvah. Pa je prišel kruti fašizem, ki je vse to pod kaznijo prepovedal. Izginili so morala slovenska beseda iz vsega javnega življenja, kakor tudi slovenska krstna imena in priimki ljudi. Se mrtvim niso dali miru na pokopališčih.

To je bila brutalna šiba italijanske fašistične kulture, katere je bil deležen slovenski in hrvaški narod v Primorju. V vsej tej dobi, 25 letnega zatiranja človeških in krščanskih pravic, A. K.

sv. oče papež ni niti enkrat z mezinem ganil v obrambo tamšnjega ljudstva proti fašizmu. Zakaj ne, odgovor je jasen. Z molkom je papež odobral fašizem in mu dal s tem svoj blagoslov in moralno podporo.

Kar niso mogli uničiti italijanski fašisti v prvi svetovni vojni in tekom dolgih 25 let, so hoteli pa v tej vojni dovesti s pomočjo nemških nacistov in domačih prodancev. Ustvariti so hoteli Bogu dopadljiva nebesa po starem geslu: Na tem svetu bodi suženj, po smrti pa dobiš plačilo v nebeškem kraljestvu.

Zavedno in pošteno ljudstvo, ki je ljubilo svojo rodno grudo in pravo svobodo, pa je reklo. Ne! Dovolj je suženjstva! Rajši se je postavilo tujcu in domačim prodancem v bran ali pa so šli v gore in gozdove, ker druge poti sploh ni bilo, kakor boriti se za svobodo svoje domovine.

Kot povedo poročila iz domovine, so hrabri jugoslovanski partizani osvobodili Trst, Gorico in vse Primorje. Ustanovili so si svojo demokratično federativno republiko Jugoslavijo, brez vsakega diktata od zunaj. Brez onih, ki so pod prejšnjo vladno Jugoslavije izkoriščali jugoslovansko ljudstvo. To je vzrok, iz česar izhaja nasprotstvo proti sedanji jugoslovanski vladi. Zalostno in sramotno je to, ker pri tem nasprotstvu sodelujejo tudi Slovenci in se še štejejo, da so v pravem. V svoji nasprotni, umazani propagandi se opirajo na verske in krščanske resnice, kot da je vera v nevarnosti, kar ni resnica. Ker, ako bi bila, ne bi bila sedanja vlada odobrila velike vsote denarja za popravilo cerkva.

Ako bi bila vlada to, kar se ji očita, ne bi bila že kar trikrat proglasila amnestije za begunce, za pobeglo jugoslovansko ljudstvo, ki jih vabi domov na sodelovanje pri obnovitvi potrebnih domov in javnih naprav. To so dejstva, ki se ne dajo ovreči.

Zahvala in vabilo

Cleveland, O. — Kot poročevalka od pevskega društva "Jadran", sem se malo zakasnila z mojo zahvalo. Upam, da mi boste oprostili. Torej, pevsko društvo "Jadran" se zahvaljuje vsem za tako lepo udeležbo na plesni veselici, ki se je vršila na Silvestrov večer, kakor tudi vsem, ki so pomagali na en ali drug način do tako lepega uspeha. Zahvala tudi vsem delavcem, točajem in kuharicam, kakor tudi našim članom, ki ste tako pridno delali, da je šla stvar tako gladko naprej.

Uspeh je bil res lep in kateri ste bili na delniški seji S. D. Doma na Waterloo Rd., ste lahko slišali, kam smo letos pripomogli s prebitkom od plesa na Silvestrov večer. Zato še enkrat hvala vsem. Na seji je bilo tudi sklenjeno in v smislu sklepa opozarjam vsa društva, da bi vzeli to v poštev.

Ako hoče kakšno društvo, eno ali drugo, da bi naš zbor nastopil pri njihovi prireditvi, nam mora vsaj dva tedna pred prireditvijo dati vedeti. Zbor mora imeti vsaj eno vajo pred nastopom, to radi tega, ker k zboru vedno novi pevci pristopajo. Drugič tudi, ker so pevci zaposleni in se ne more vselej zadnjo minuto skleniti in nastopiti. Zato vas prosimo, da vzamete to v poštev. Zbor rade volje nastopi, samo če je mogoče.

Sedaj vas pa tudi mi vabimo, da se udeležite naše plesne veselice, ki se bo vršila 24. februarja v nedeljo zvečer. Zbor se pridno uči operete "Valček ljubezni", ki bo podana v nedeljo, 14. aprila v Slovenskem delavskem domu. Spisal jo je Oskar Strauss in je lepa stvar. Mislim, da ne boste tako hitro pozabili lepe melodije in tudi petje, ki bo proizvajano v tej opereti.

Zato je zbor sklenil obdržati plesno veselico, da se bo spravilo skupaj zopet malo fin-

nance, ker s tako veliko opereto so ogromni stroški. Treba bo kostume, orkestracijo, kakor tudi druge stvari. Zato vas vabimo, pridite nas malo obiskati. Petja in zabave bo dovolj. Za plesalce bo pa tudi na razpolago Vadalova godba. Za žejne in lačne bo tudi zadostno preskrbljeno, da ne bo ničesar manjkalo.

Posebno vabimo vse Matije, ker tisti dan bo njih god. Dobro se spominjam pravilice, ko je včasih mati rekla: "Svet! Matija, led razbija; če ga ni, ga pa naredi." Zato kličem Matijem: Še mnogo let sreče in zdravja!

In zapomnite si nedeljo, 24. februarja v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd., ker bo zabavno pri pevskem zboru "Jadran". Na svidenje!

A. V.

Poljska nastopi proti "peti koloni" iz inozemstva

LONDON, 13. feb. (O.N.A.)

— Danes se je tu razširila vest, da namerava poljska vlada prenesti na mednarodno polje svoje pritožbe proti "prodiranju na Poljsko elementov, ki imajo nalogo, da organizirajo petokolonsko delovanje".

Poljska vlada se namerava pritožiti pri organizaciji Združenih narodov proti delovanju poljskih elementov, ki so sovražni varšavski vladi. Sestavljen je bil dobro dokumentiran memorandum, ki kaže dokazuje, da izvirajo nekatere panoge tega sovražnega delovanja iz krajev ležečih v Nemčiji, Italiji, Britaniji in Egiptu. To pa so kraji, v katerih so nastanjene enote armade poljskega generala Andersa, ki še vedno noče priznati poljske vlade.

Glasom teh vesti se poljska vlada še ni odločila, ali velja predložiti pritožbe varnostnemu

odboru ali mednarodnemu sodišču.

Jasno je, da bo britanski vladni jako neljubo, ako pride do te pritožbe. Del pritožb bo nedvomno naperjen proti ljudem, ki so prispeli na Poljsko iz Anglije. Poljske oblasti pa so navzlic temu mnenja, da je neobhodno potrebno lotiti se te zadeve na

mednarodnem polju, ker so čini, ki so posledica podtalnega delovanja, zavzeli preveliko dela dejstva, da so se politične organizacije začele spajati. Z davno je prišlo do spoja med Biala-Podlaska, kjer krije kret baje 23 občin.

Prihranite premog! Ohranite fornere

Vaša vlada priporoča!

Da HISHNI LASTNIKI ohranijo in prevredijo njih fornere, če hočejo imeti toploto za prihodnjo zimo JAMGENO.

PRIHRANITE SI DENAR SEDAJ!

PRIHRANITE SI POZNEJŠE SITNOSTI!

POSEBNO 5-POINTNO ČIŠČENJE

1. To čiščenje sčisti vašo celotno grelno napravo, odstavi saje, prah in nesnago iz dimnikov, cevi za tople zrak, rešetkov, radiatorjev, omrežja (grates) in pepelnjaka.
2. Cementiranje okrog cevi za dim—Prepreči nevarnost ognja.
3. Popravi verige za regulator—nudi pravilen prepih.
4. Poduči lastnika kako prihraniti gorivo.
5. Pregled izvrši izkušen specialist, ki bo svetoval pravilno ekonomično operacijo vašega fornere, tekom te kritične dobe pomanjkanja fornerev.

NE

\$12.00

ki je regularna cena naše povprečne usluge za čiščenje

PAČ PA SAMO

\$4.95

DOKLER TRAJA TA POSEBNA PONUDBA

VAŽNO! SAMO 300 NAROČIL SE SPREJME PO TEJ CENI!

POKLIČITE ALI POŠLJITE TA KUPON

Naročila se sprejema sedaj — Delo izvršimo, ko nehati

Ime _____ Naslov _____

GREAT LAKES FURNACE CO.

Our Motto and Pride—"Guaranteed Satisfactory Results"

3068 EAST 116th STREET

Washington 9093

Cedar St.

NAZNANILO IN ZAHVALA

1880

1946

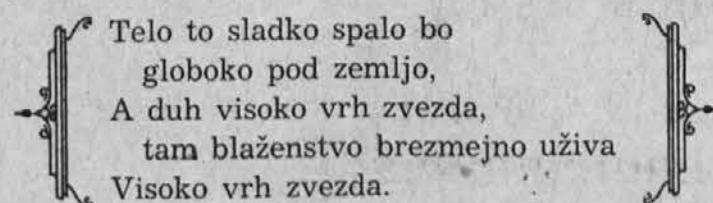
S težkim srcem naznanjamo, da je dne 9. januarja 1946 ob 11. uri zvečer za vedno zaspal naš ljubljani soprog in oče

Mathias Oblak

doma iz Grahovega pri Rakeku.

Iskreno se zahvaljujemo našim sorodnikom, prijateljem in znancem za vaše sožalje in obilno krasnih vencev in cvetic, za gotovino darovano za maše in dobrodne name-ne v njegov spomin ter pevcem društva "Loška dolina" za petje ob njegovi krsti.

Lepa hvala članom društva Carniola Tent, Srca Jezusovega in Loška dolina in vsem, ki ste darovali vaše avtomobile in spremili pokojnega k večnemu počitku na Calvary pokopališče dne 12. januarja, kakor tudi pogrebniemu zavodu Zakrajšek in Sinovi za naklonjenost in posluho.

Telo to sladko spalo bo globoko pod zemljo, A duh visoko vrh zvezda, tam blaženstvo brezmejno uživa Visoko vrh zvezda.

Zalujoči ostali:

FRANCES OBLAK, soproga;

EMMA in DANIL, hčeri;

JACK PLEMEL in JOSEPH FIFOLT, zeta;

JAMES EUGENE, JOAN in DONALD,

vnučki;

MARY BERŠNAK, sestra

Cleveland, Ohio, dne 18. februarja, 1946.

Javna postrežba

V očigled povišanju stroškov za oskrbo javne postrežbe, je mesto Cleveland našlo potrebno odkazati več sedanjega dohodka k stroškom za splošno upravo.

Da zamore to storiti, mora mesto dobiti dovoljenje potom dodatka k mestnemu čarterju.

Da se zagotovi nadaljnjo javno postrežbo brez povišanja davkov, spodaj označene organizacije, po skrbnem proučevanju mestnega fiskalnega stanja, priporočajo, da volilci pri posebnih volitvah, ki se vrše v torek, 19. februarja

VOLIJO "DA"

na

DODATKU K MESTNEMU ČARTERJU

Mesina zbornica je soglasno sprejela resolucijo, da se izpelje ta načrt samo za leto 1946, in da se zadevo volilec ponovno predloži prihodnjo jesen.

THE CLEVELAND CHAMBER OF COMMERCE
APARTMENT HOUSE OWNERS' ASSOCIATION
CLEVELAND ASSOCIATION OF BUILDING OWNERS & MANAGERS
CITIZENS LEAGUE OF CLEVELAND
CLEVELAND REAL ESTATE BOARD
EUCLID AVENUE ASSOCIATION